

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. _____
din _____
Chişinău

cu privire la aprobarea Programului „A doua şansă”

În temeiul art. 14 alin. (1) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313, art. 651), cu modificările ulterioare, precum și în scopul executării prevederilor titlului IV capitolul 10 al Acordului de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 185-199, art. 442), Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

1. Se aprobă:

- 1) Programul „A doua şansă”, conform anexei nr. 1;
- 2) Planul de implementare a activităților în cadrul Programului „A doua şansă”, conform anexei nr. 2.

2. Implementarea Programului se atribuie Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii;

3. Finanțarea activităților prevăzute conform Programului se va efectua din contul și în limitele alocațiilor prevăzute în bugetul de stat, inclusiv din contul asistenței financiare externe.

4. Activitățile de finanțare în cadrul Programului sus-numit constituie o schemă de ajutor de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2/2013.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Economiei.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Natalia GAVRILIȚA

**Contrasemnează:
Ministrul economiei**

Sergiu GAIBU

Ministrul finanțelor

Dumitru BUDIANSCHI

Programul „A doua șansă”

Secțiunea 1 Identificarea problemei

La nivel internațional, programele care facilitează accesul IMM-urilor la cea de-a doua șansă în afaceri se bazează pe o lungă perioadă de dezbateri politice, începând cu anii 2000, pe necesitatea de a răspunde la viitoarele crize financiare, precum și pe Directiva UE 2019/1023¹, ratificată la 20 iunie 2019. În contextul mecanismelor de avertizare timpurie („AT”), articolul 3 din Directiva menționată stabilește cerința obligatorie ca statele membre „să asigure că debitorii au acces la unul sau mai multe instrumente de avertizare timpurie clare și transparente care să permită detectarea circumstanțelor care ar putea da naștere probabilității insolvenței și care le pot semnala acestora necesitatea de a acționa fără întârzieri”². În plus, accesul la instrumentele AT trebuie să fie public și ușor disponibil online, în special, pentru întreprinderile mici și mijlocii („IMM”), să fie asigurat în mod prietenos, stabilindu-se cerința ca debitorii și reprezentanții salariaților să aibă acces la informații actualizate privind disponibilitatea instrumentelor de avertizare timpurie, precum și procedurile și măsurile privind restructurarea „preventivă” și remiterea de datorie. Studiul Băncii Mondiale privind ușurința de a derula afaceri „Doing Business” identifică deficiențele în implementarea procesului de insolabilitate a întreprinderilor din Republica Moldova, subliniind costurile ridicate și perioadele lungi ale procedurilor, precum și rata redusă de recuperare a creditorilor, spre deosebire de statele membre ale UE și OCDE.³ Pandemia de COVID-19 a condus la o scădere drastică a activității economice în Republica Moldova, firmele și întreprinderile întâmpinând constrângeri financiare serioase în continuarea activității, achitarea salariilor și executarea obligațiilor monetare. Respectiv, rata mai mare a întreprinderilor expuse insolvenței iminente va înrăutăți indicatorii globali ai Băncii Mondiale pentru țară. Este important să se răspundă în mod adecvat la aceste provocări și să se creeze un acces pentru mediul de afaceri, asigurând instrumente de avertizare timpurie pentru IMM-uri, care să-i sensibilizeze cu privire la riscurile viitoare, dacă nu mențin o disciplină financiară corespunzătoare sau nu întreprind măsuri adecvate de restructurare. Guvernul Republicii Moldova poate oferi sprijin IMM-urilor în acest proces care să poată salva majoritatea afacerilor, locurile de muncă și valoarea activelor, în situația actuală de criză.

Rezolvarea problemei legate de predicția insolvenței viitoare este un subiect al cercetărilor în ultimii 50 de ani - începând cu dezvoltarea modelului Z de către Edward Altman și alți cercetători mai recent. Utilizarea unor astfel de sisteme de modelare și punctaj s-a extins dramatic în sectorul financiar (bănci, agenții de reasigurare a creditelor, agenții de rating și case de investiții).

Factorii de decizie politică au ajuns să recunoască faptul că regimurile de insolvență funcționează din ce în ce mai bine pentru entitățile economice medii sau mai mari, care sunt destul de sofisticate sau dispun de suficient sprijin profesional intern și extern (contabili, juriști, auditori și consilii) pentru a recunoaște perspectivele unei insolvențe iminente, precum și de activități sau active suficiente cu care să suporte costurile specialiștilor în procesele de redresare și restructurare, sau chiar insolabilitate.

În schimb, IMM-le suferă din cauza dimensiunii lor. Astfel, în raport cu omologii lor mai mari, IMM-urile deseori nu recunosc gravitatea situației în care se pot afla sau spre care se îndreaptă, nici nu au experiența de a naviga prin criză sau, în caz de eșec probabil al afacerii, de a acționa suficient de devreme. Ca urmare, multe întreprinderi care ar putea fi salvate sunt lichidate, în detrimentul proprietarilor, salariaților și a creditorilor.

Microîntreprinderile predomină în rândul întreprinderilor înregistrate în Republica Moldova în 2019, reprezentând 84,70% din toate întreprinderile și asigurând, în același timp, cel mai mare număr de locuri de muncă:

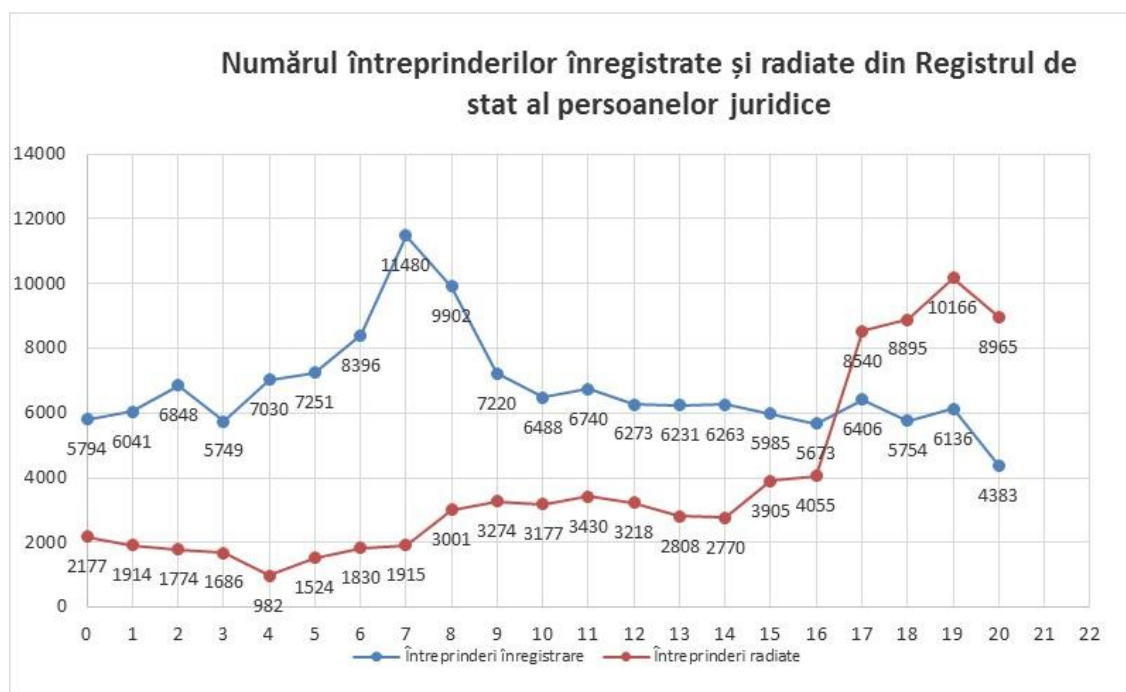
¹ [Directiva UE privind cadrele de restructurare preventivă, remiterea de datorie și decăderile, precum și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei \(UE\) 2017/1132](#)

² A se vedea articolul 3 al Directivei UE 2019/1023

³ https://www.doingbusiness.org/en/data/exploreeconomies/moldova#DB_ri

Tabelul 1. Principalii indicatori privind activitatea Întreprinderilor Mici și Mijlocii în anul 2019

	Numărul de unități		Numărul de personal		Veniturile din vânzări		Profit (+), pierdere (-) până la impozitare mil. lei
	mii unități	Ponderea în total republică, %	mii persoane	Ponderea în total republică, %	mil. lei	Ponderea în total republică, %	
Total întreprinderi mici și mijlocii*	55,917	98,50	335,792	61,63	157 335,588	39,54	12 386,049
din care:							
întreprinderi mijlocii	1,374	2,40	102,933	18,89	50 421,634	12,67	3 572,657
întreprinderi mici	6,487	11,40	118,625	21,77	63 515,669	15,96	5 341,445
întreprinderi micro	48,056	84,70	114,234	21,97	43 398,285	10,91	3 471,947
Notă*							
a) întreprindere micro – întreprindere care are cel mult 9 salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 9 milioane de lei sau deține active totale de până la 9 milioane de lei;							
b) întreprindere mică – întreprindere care are până la 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 25 de milioane de lei sau deține active totale de până la 25 de milioane de lei și nu este întreprindere micro;							
c) întreprindere mijlocie – întreprindere care are până la 249 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 de milioane de lei sau deține active totale de până la 50 de milioane de lei și nu este întreprindere micro sau mică.							

Graficul de mai sus indică numărul întreprinderilor noi înregistrate în Republica Moldova în perioada: 2000-2019 comparativ cu numărul de întreprinderi radiate din registrul întreprinderilor, din care 5,36% sunt întreprinderi care intră în faliment și lichidare, restul fiind întreprinderi fără activitate. Începând cu anul 2017, numărul întreprinderilor radiate a crescut rapid, depășind numărul întreprinderilor noi înregistrate. În prezent, diferența constituie 4.000 mai multe întreprinderi radiate anual decât înregistrate, cu tendința de creștere cu încă 1.000, ceea ce înseamnă că dacă această tendința va continua în următorii 5 ani, 40% din toate întreprinderile vor fi radiate.

IMM-urile reprezintă motoarele vitale de creștere și creare a locurilor de muncă în economie, jucând un rol central în atingerea obiectivelor Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii. Pentru îndeplinirea acestor obiective, ele au nevoie, totuși, de un mediu de afaceri favorabil pentru creștere, inovare și creare de locuri de muncă. Unul din elementele importante ale unui astfel de mediu este un cadru pentru insolvențabilitate, care să funcționeze bine și să conțină măsuri preventive și instrumente practice pentru a ajuta întreprinderile viabile care se confruntă cu dificultăți financiare să evite insolvența și să se revitalizeze. Exemplele celor mai tipice cauze ale insolvenței implică:

- Lipsa unei planificări adecvate a fluxurilor de numerar pe termen lung: cheltuielile excesive, de regulă, la etapa de construire a unei afaceri, pot fi fatale. Criza fluxurilor de numerar este cauzată, în mod obișnuit, de gestionarea incorectă a mijloacelor bănești, care sunt deseori limitate.

- Întârzierile la plăți sau pierderea unui client crucial: unul din cele mai frecvente motive ale eșecului afacerii este situația, când o întreprindere este afectată de altă întreprindere aflată în dificultate, sau când plățile nu sunt achitate la timp de către o întreprindere încă viabilă, dar care întârzie plățile pentru a-și finanța operațiunile curente (un tip de credit comercial neconsensual). Acest lucru se întâmplă de obicei dacă o întreprindere depinde excesiv de un singur client. Dacă un procent mare din profitul unei întreprinderi este generat de un singur client, această întreprindere se va confrunta cu un risc serios de insolvență, în cazul în care clientul respectiv va decide să treacă la un concurent. În mod similar, eșecul unui client important - de exemplu, falimentul întreprinderii în cazul unui client de servicii B2B - ar putea duce la neplata produselor sau serviciilor de către acest client crucial.

- Împrumuturi excesive pentru a accelera creșterea afacerii: în situațiile, când se confruntă cu constrângeri în creditare, antreprenorii pot decide să împrumute bani pe baza previziunilor privind veniturile viitoare. Acest comportament poate pune afacerea în situația riscantă în care o singură perioadă cu un volum scăzut al vânzărilor poate duce la eșec. Îndatorarea excesivă creează vulnerabilități, care pot pune o afacere în situație de insolvență, dacă fluxul său de numerar se stopează.

- Strategie de afaceri riscantă și nesigură, concurența: riscul de eșec crește, dacă o întreprindere își subestimează serios concurenții și nu are o strategie de afaceri și investiții pe termen lung.

- Pierderea angajaților care contribuie la succesul afacerii: dependența foarte mare de un singur membru al personalului sau absența completă a delegării sarcinilor către a doua linie de management face afacerea vulnerabilă și poate provoca pierderea bruscă a acesteia, din cauza unui potențial vid în operațiunile întreprinderii, în situația când (un) membru(i) - cheie al personalului decid(e) să plece.

Pandemia de COVID-19 a rezultat într-o provocare majoră pentru fluxul de numerar al IMM-urilor și a schimbat semnificativ peisajul, în ceea ce privește volumul insolvențelor posibile în rândul IMM-urilor europene, inclusiv în Republica Moldova. Luând în considerare cele menționate, este important ca mediul de afaceri să asigure instrumente de avertizare timpurie și acces la informații, pentru a ajuta întreprinderile aflate în dificultate financiară să detecteze circumstanțele, care ar putea spori probabilitatea insolvenței, și să le semnaleze necesitatea unor acțiuni rapide pentru salvarea întreprinderii. În acest context, Programul „A doua șansă” (*în continuare - Program*) cuprinde 3 componente și acțiuni de intervenție importante:

1. Diagnostic și criterii de eligibilitate.
2. Mentorat și consiliere în afaceri.
3. Mecanismul de suport financiar.

Măsurile generale de răspuns la pandemia de COVID-19, introduse de Guvernul Republicii Moldova până acum, cum ar fi amânarea plății obligațiilor fiscale, împrumuturi și garanții de stat, etc., pot ajuta unele întreprinderi să depășească probleme financiare extraordinare. Totuși, aceste măsuri, cu caracter financiar și fiscal în mare parte, nu sunt suficiente pentru a soluționa toate îngrijorările întreprinderilor viabile, care se confruntă cu dificultăți financiare. Prin urmare, ele vor trebui însoțite de un sprijin și consiliere adaptate, pentru a identifica problemele întreprinderilor și a implementa acțiuni corective, astfel încât acestea să poată depăși dificultățile, să se revitalizeze și să devină, în cele din urmă, mai rezistente la crize. În acest scop, este necesar să se examineze starea de „sănătate” a ecosistemului IMM-urilor din Republica Moldova, în ceea ce privește întreruperile operațiunilor, dificultățile financiare cauzate de întârzierile la plăți sau neplata produselor și serviciilor, lipsa accesului la finanțare și datoriile neachitate copleșitoare. Conform acestor criterii, IMM-urile ar putea fi clasificate în 4 grupuri, în funcție de situația lor financiară:

1. IMM-uri care funcționează normal și nu au probleme cu întârzierile de plată către clienți;
2. IMM-uri cu dificultăți financiare temporare și întârzieri minore la plăți;
3. IMM-uri cu dificultăți financiare iminente în următoarele 6-12 luni;
4. IMM-uri aflate în dificultate financiară, care nu își pot salva afacerea.

Domeniul de aplicare al Programului va fi orientat către toate grupurile eligibile de IMM-uri, cu prioritate pentru cele cu necesități imediate, unde nivelul de intervenție va avea cel mai mare impact.

- Pentru *primul grup* de IMM-uri, care nu au probleme, nu este necesară nici o intervenție.

- Celui de-al *doilea grup* s-ar putea oferi un sprijin adecvat prin consiliere și mentorat în afaceri, după ce IMM-urile vor fi identificate cu ajutorul instrumentului de diagnosticare și avertizare timpurie.

- Al treilea grup de IMM-uri cuprinde întreprinderile care pot deveni insolvente într-un timp foarte scurt. Aceste întreprinderi necesită măsuri de restructurare, care să le prevină insolvența. Existența unui cadru de soluționare extrajudiciară sau a unei opțiuni predefinite de reorganizare în legislația formală privind insolvabilitatea ar putea prevedea redresarea afacerilor acestor entități.

- În același timp, un cadru eficient pentru insolvabilitate ar trebui să ofere antreprenorilor ale căror întreprinderi nu mai sunt viabile (al patrulea grup de IMM-uri) și nu pot fi salvate, posibilitatea de a ieși rapid de pe piață în modul cel mai puțin dureros, totodată facilitând accesul la a doua șansă în afaceri. Cadrul existent privind insolvabilitatea oferă o soluție pentru ieșirea de pe piață.

Secțiunea 2

Definiții

A doua șansă	Programul „A doua șansă” oferă IMM-urilor care se confruntă cu dificultăți financiare temporare posibilitatea să-și repornească cu succes operațiunile și să revină pe piață, în loc să ajungă până la urmă insolvente, ceea ce se întâmplă de obicei în majoritatea cazurilor.
Instrument de avertizare timpurie („IAT”)	Instrumentul de avertizare timpurie („IAT”), fiind, respectiv, o parte a Sistemului de avertizare timpurie („SAT”), furnizează semnale de avertizare timpurie că problemele aflate sub monitorizare se pot materializa în curând. În contextul insolvabilității și a Programului, IAT este un instrument cu care IMM-urile își pot verifica situația financiară și stabili dacă nu au probleme financiare care se acumulează și care pot conduce la insolvență.
Insolvabilitate	În Republica Moldova, insolvabilitatea este reglementată de Legea nr.149 din 29.06.2012, modificată la 16.12.2020. Aceasta definește procedura colectivă pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului. Această lege este aplicabilă tuturor întreprinderilor în privința cărora există temeuri de intentare a procesului de insolvabilitate și este constatată supraîndatorarea conform art. 10 și componența și mărimea obligațiilor conform art. 11. Pot participa la Program doar întreprinderile care nu sunt insolvente și în privința cărora nu a fost intentat un proces oficial de insolvabilitate. În cazul în care o întreprindere a fost identificată că se află într-o situație de insolvabilitate tehnică, dar nici unul din creditorii nu a intentat un proces de insolvabilitate și întreprinderea respectivă îndeplinește criteriile oficiale de participare la Program, aceasta va fi clasificată în grupul 4 și va fi procesată doar în cazul în care există perspective suficiente că întreprinderea își va executa obligațiile față de creditorii.
Măsuri de prim ajutor pentru întreprinderi	Măsurile de prim ajutor pentru întreprinderi reprezintă un set de măsuri din domeniul financiar, management, juridic, operațional, vânzări și marketing, care pot ajuta întreprinderile să-și soluționeze dificultățile temporare curente și, dacă este posibil, să revină pe piață în calitate de agenți economici care funcționează normal. Întreprinderile care necesită o intervenție mai serioasă pentru a-și soluționa dificultățile, ar putea avea nevoie, în plus, de servicii de mentorat și consultanță în afaceri și, dacă este cazul, de finanțare suplimentară.
Restructurare	Restructurarea este procesul în care întreprinderea își schimbă comportamentul în ceea ce ține de operațiuni, finanțare, vânzări și marketing, management și structura de proprietate. Acest proces poate fi asociat cu încetarea unor activități economice sau vânzarea unor active principale pentru a atinge scopul stabilit și este realizat, de obicei, în

privința întreprinderilor aflate în situație de insolabilitate, dar care se pot revitaliza, redresa și satisface creanțele creditorilor.

Fondul de Redresare și Dezvoltare Durabilă a IMM-urilor	Fondul de Redresare și Dezvoltare Durabilă a IMM-urilor este instituit de către Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (<i>în continuare - ODIMM</i>), pentru a acorda sprijin financiar IMM-urilor, îndeplinind astfel sarcina principală de facilitare și asigurare a accesului la finanțare pentru IMM-uri.
Comitetul de evaluare	Comitetul de evaluare este un organ administrativ intern al ODIMM, care decide în privința acordării sprijinului financiar sub formă de credit către IMM-uri din Fondul de redresare și dezvoltare durabilă a IMM-urilor, pentru fiecare caz în parte și în baza condițiilor Programului și a regulamentelor acestuia.
Servicii de educație și formare profesională	Serviciile de educație și formare profesională au scopul să soarească competențele profesionale ale managerilor și lucrătorilor, și sănt combinate de obicei cu instruirea la locul de muncă. Mentorii și, în special, consilierii, vor furniza astfel de servicii proprietarilor și managerilor IMM-urilor, și vor monitoriza performanțele formabililor lor.
Internaționalizarea afacerilor	Programele de internaționalizare a afacerilor ajută IMM-urile să-și promoveze produsele și serviciile pe plan internațional și să cunoască care sunt condițiile pentru a asigura succesul exporturilor, conformitatea cu cadrele legislative și regimurile de reglementare străine relevante afacerii, precum și pentru a utiliza instrumentele financiare în tranzacțiile internaționale, etc.
Fondul de Garantare a Creditelor	Fondul de Garantare a Creditelor este un serviciu funcțional special, instituit în cadrul ODIMM, care acordă garanții pentru credite întreprinderilor micro, mici și medii.
Voucher (pentru servicii de asistență tehnică)	Voucherul este acordat IMM-ului în calitate de grant pentru utilizarea unui serviciu de asistență tehnică specific, precum serviciile de mentorat, consiliere și consultanță în afaceri. IMM-urile care îndeplinesc condițiile Programului și sunt eligibile pentru a beneficia de asistență tehnică vor primi un voucher cu care vor putea achita pentru serviciul necesar unui consultant specific (mentor/consilier în afaceri) selectat de către IMM dintr-un grup de consultanți profesioniști (specializați în drept, operațiuni, vânzări și marketing, management și finanțe) preselectați de ODIMM.
Coeficienți și indicatori financiari	EBITDA – profitul înainte de dobânzi, impozite, depreciere și amortizare - reprezintă o măsură a performanței financiare globale a întreprinderii și este utilizată ca alternativă venitului net. EBITDA este un indicator important care arată valoarea profitului unui IMM înainte de plata cheltuielilor nemonetare, precum amortizarea și deprecierea, și a celor monetare, precum dobânzi și impozite. Dacă acest indicator este pozitiv, în timp ce venitul net este negativ, aceasta indică perspectiva IMM-ului de a-și restructura operațiunile, inclusiv cu finanțare suplimentară, și de a beneficia de a doua șansă. Rata solvabilității - corelația total datorii/ total active sau total datorii/ total capital propriu este un indiciu al solvabilității pe termen lung a întreprinderii. Acest indicator este important pentru a identifica situația, când IMM-ul este solvabil pe termen lung, dar, din cauza problemelor de

lichiditate pe termen scurt, nu își poate acoperi datoriile curente și este pasibil procesului oficial de insolvență. Problemele de lichiditate pe termen scurt sunt determinate prin utilizarea următorului indicator: active circulante/ datorii curente și a variațiilor acestuia. În sensul prezentului Program, creanțele, ca element al activelor circulante (disponibilități bănești, disponibilități în bănci, creanțe, stocuri), vor fi considerate nerecuperabile sau având valoarea 0, în timp ce stocurile vor fi evaluate la 50% din valoarea lor contabilă.

Rata acoperirii prin fluxul de numerar - este un alt aspect al măsurării lichidității întreprinderii. Corelația flux de numerar din activitatea operațională/ datorii curente determină de câte ori (numărul de rotație) fluxul de numerar din activitatea operațională, după deducerea costului mărfurilor vândute (flux de numerar din activitatea operațională), poate acoperi datoriile curente. Este un indicator important care determină nivelul lichidității operaționale curente a IMM-ului.

Modelul Z de predicție a falimentului

Modelul Z de predicție a falimentului este un model sofisticat de factorizare statistică, care evaluează o măsurare numerică pentru a prezice riscul de faliment al unei întreprinderi. Este considerat o metodă eficientă de prezicere a stării de dificultate financiară a oricărei organizații prin utilizarea mai multor valori din bilanț și a veniturilor corporative.

Amânarea plății obligațiilor fiscale

Amânarea plății obligațiilor fiscale reprezintă măsurile, pe care le utilizează majoritatea guvernelor pentru a gestiona criza generată de pandemia de COVID-19, care permit contribuabililor să amâne plata obligațiilor fiscale pentru o perioadă dată în viitor.

CAPEX

Cheltuieli de capital, care, în contextul Programului trebuie înțelese ca fiind aferente utilajelor și echipamentelor de bază necesare IMM-ului pentru a avea succes.

Secțiunea 3

Scopul și obiectivele Programului

Instrumentele de avertizare timpurie vizează prevenirea falimentului, ceea ce presupune întreprinderea unor măsuri operaționale pentru îmbunătățirea sistemului de management din cadrul întreprinderii la nivel de resurse, finanțare, venituri, cheltuieli, etc., pentru a supraviețui pe piață. Prin acceptarea propunerii de stabilire a unui sistem de avertizare timpurie, Guvernul Republicii Moldova va oferi acces IMM-urilor la un sistem de prim ajutor destinat întreprinderilor aflate în dificultate financiară.

Obiectivul general al Programului este de a spori potențialul de afaceri al Republicii Moldova prin stabilirea unei infrastructuri noi de asistență tehnică și financiară care va stimula performanțele IMM-urilor și va asigura creșterea economică durabilă a acestora pe termen lung și sporirea veniturilor și a numărului locurilor de muncă.

Obiectivele specifice ale Programului includ:

- 1) sporirea nivelului de conștientizare a propriei situații în privința problemelor operaționale potențiale, care pun în pericol performanțele IMM-urilor, și promovarea evitării insolvenței sau promovarea restructurării preventive;
- 2) instrumente digitale pentru autoevaluarea și diagnosticarea anonimă a IMM-urilor;
- 3) asigurarea unor servicii profesionale de mentorat/ consiliere în afaceri și de educație și formare profesională pentru IMM-uri, în domeniile în care există lipsă de cunoștințe și abilități, ceea ce le va spori competitivitatea și creșterea durabilă;
- 4) acordarea de sprijin financiar justificat IMM-urilor în cazurile în care aceasta va compensa la timp problemele financiare care pot duce la insolvență;

5) consolidarea lanțurilor valorice ale IMM-urilor și a cooperării verticale în cadrul clusterelor, în baza unei abordări sistemice direcționate în soluționarea problemelor legate de activitatea economică, după caz;

6) integrarea asistenței de consiliere, consultanță și mentorat, cu alte programe de sprijin pentru IMM-uri, precum internaționalizarea afacerilor sau sprijin financiar prin Fondul de Garantare a Creditelor, cu condiția îndeplinirii criteriilor de eligibilitate.

Secțiunea 4

Componentele Programului și activitățile de bază

Programul conține 3 componente care vor fi aplicate în mod secvențial IMM-urilor eligibile.

1. Componenta I - Diagnostic și criterii de eligibilitate

1) Implementarea Programului pentru fiecare IMM va începe cu aplicarea criteriilor de eligibilitate și diagnosticarea situației sale financiare, precum și diagnosticarea la nivel de activitate/ operațiuni. IMM-urile vor fi clasificate în grupuri în funcție de situația lor financiară, lichidități și plăți restante. Perioada de 60 de zile de restanță va servi drept valoare de referință.

2) ODIMM va asigura tuturor IMM-urilor un acces anonim la autoevaluare prin intermediul instrumentelor digitale. Întreprinderile vor putea utiliza instrumentele de Avertizare Timpurie, care le vor asigura un diagnostic rapid și recomandări pentru acțiunile ulterioare.

2. Componenta II - Mentorat și consiliere în afaceri

1) ODIMM va organiza furnizarea serviciilor de mentorat și consiliere în afaceri către IMM-urile, care corespund criteriilor de eligibilitate, de către experți profesioniști din domeniile tehnic, economic, managerial, resurse umane și juridic, la nivel de cunoștințe și practică.

2) ODIMM, prin intermediul unității sale dedicate Programului, va coordona implementarea acestuia și va susține transferul de cunoștințe între mentori și IMM-uri.

3. Componenta III - Mecanism de sprijin financiar

1) Sprijinul financiar va fi acordat IMM-urilor care au trecut verificările de diagnostic și cărora mentorii în afaceri le-au recomandat finanțarea operațiunilor pentru realizarea planurilor de afaceri, acolo unde și dacă va fi necesar.

2) Sprijinul financiar poate fi acordat sub formă de credit nepurtător de dobândă. Mijloacele bănești vor fi utilizate doar pentru finanțarea capitalului circulant și pentru utilaje și echipamente de bază necesare în scopul sporirii veniturilor din vânzări și a intrărilor de numerar ale întreprinderii în procesul de restructurare.

a) Capitalul circulant este calculat ca diferența între activele și pasivele curente. Prioritatea în finanțare trebuie acordată cheltuielilor operaționale: (i) stocuri, (ii) utilități, (iii) transport și logistică, (iv) salarii și (v) cheltuieli financiare.

b) Finanțarea pentru utilaje și echipamente poate fi acordată doar în cazul în care acestea vor asigura venituri din vânzări și intrări de numerar sporite. Prioritatea trebuie acordată utilajelor și echipamentelor care vor aduce valoare adăugată sporită produselor finite și serviciilor curente sau vor diversifica produsele și vor permite ca acestea să fie vândute într-un mod sau nișă de piață neutilizate în prezent.

c) Finanțarea capitalului circulant va fi calculată în baza datelor din ultimul raport financiar anual al IMM-ului, după cum urmează:

i. Grupul 2 - 1/3 din veniturile anuale;

ii. Grupul 3 - 1/4 din veniturile anuale;

iii. Grupul 4 - 1/2 din capitalul circulant în baza unui plan de afaceri viabil și plan de restructurare confirmat de instanța de judecată.

d) Finanțarea destinată utilajelor și echipamentelor utilizate în scopul creșterii vânzărilor în urma restructurării se va baza pe analiza rapoartelor financiare ale IMM-ului din ultimii 3 ani, iar finanțarea reală va fi conform criteriilor de eligibilitate pentru finanțare în baza rapoartelor financiare provizorii curente la data cererii. Volumul finanțării este stabilit, după cum urmează:

i. Întreprinderile micro - până la 300.000 lei;

ii. Întreprinderile mici - până la 500.000 lei;

iii. Întreprinderile medii - până la 1000.000 lei.

Secțiunea 4

Efecte scontate și rezultate care urmează a fi obținute

Programul “A doua șansă” este conceput ca program permanent de sprijin în afaceri pentru IMM-uri, urmând să atingă următoarele rezultate:

1. Se preconizează că Programul va asigura redresarea cu succes a până la 50% din totalul întreprinderilor eligibile pentru sprijin consultativ și mentorat în afaceri, clasificate în grupul 2;
2. Se preconizează că Programul va asigura salvarea, prin restructurare preventivă și/sau reducere a dimensiunii întreprinderii, a 25-30% din toate întreprinderile eligibile, clasificate în grupul 3;
3. Se preconizează că Programul va oferi sprijin financiar la 15%+ din toate întreprinderile eligibile pentru a participa la Program, care vor trece prin procesul de restructurare;
4. ODIMM va oferi sprijin pentru maxim 200 de IMM-uri anual prin intermediul Programului;
5. IMM-urile redresate cu succes vor forma o rețea „de la egal la egal” pentru a sprijini mai multe IMM-uri din cadrul lanțurilor valorice și Clusterelor lor. Acest lucru va duce la o acoperire exponențială a noilor cazuri și va stabili o conștientizare la nivel național privind semnalele de Avertizare Timpurie și ecosistemul de redresare;
6. ODIMM va stabili un program de certificare pentru întreprinderile redresate și restructurate cu succes, care vor avea acces mai ușor la finanțarea oferită de bănci;
7. Schimbarea percepției privind afacerile eșuate și promovarea celei de-a doua șanse pentru toți;
8. ODIMM va deveni partener în rețeaua UE a organizațiilor de Avertizare Timpurie care oferă sprijin IMM-urilor din zona lor;
9. Număr susținut și sporit de locuri de muncă și creștere durabilă realizată cu fiecare IMM salvat.
10. Creșterea valorii adăugate la PIB-ul național în suma veniturilor totale generate de IMM-urile salvate prin intermediul planurilor de mentorat și restructurare.

Secțiunea 6

Criterii și domenii eligibile ale Programului

Toate IMM-urile, așa cum sânt definite în lege, vor fi evaluate pentru a stabili dacă corespund criteriilor de eligibilitate pentru a beneficia de Program, după ce vor fi clasificate în funcție de situația lor financiară.

1. IMM-uri neeligibile în mod implicit:

1) IMM-urile, care nu sânt constituite în conformitate cu legislația, nu au capacitate în mod implicit. IMM-urile care au conturile blocate în baza unei hotărâri judecătorești, sau care nu au furnizat date corecte cu privire la informațiile solicitate de ODIMM pentru selectare, nu pot participa la Program.

2) IMM-urile care activează în următoarele domenii nu sunt eligibile pentru Program în baza art. 12 alin. (3) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii:

a) întreprinderile care dețin o poziție dominantă pe piață, fapt constatat de autoritatea competentă;

b) întreprinderile în al căror capital social cota membrului fondator care nu este întreprindere micro, mică și mijlocie depășește 25%, cu excepția organizațiilor necomerciale;

c) întreprinderile importatoare de mărfuri supuse accizului;

d) companiile fiduciare și companiile de asigurare;

e) organisme de plasament colectiv în valori mobiliare;

f) instituțiile financiare;

g) organizațiile de microfinanțare, asociațiile de economii și împrumut;

h) întreprinderile de schimb valutar și lombardurile;

i) întreprinderile din domeniul jocurilor de noroc;

j) fondurile nestatale de pensii;

k) întreprinderile la care controlul de stat a evidențiat repetat aceleași încălcări ale legislației.

2. Clasificarea IMM-urilor

IMM-urile sunt clasificate în 4 grupuri, în funcție de situația financiară și solvabilitate, după cum urmează:

1) **Grupul 1:** IMM-uri solvabile și viabile, care funcționează normal și nu au plăți restante către clienți;

2) **Grupul 2:** IMM-uri solvabile și viabile, având dificultăți financiare temporare și întâzieri minore la plăți - de la una la câteva plăți restante sub 60 de zile;

3) **Grupul 3:** IMM-uri solvabile, având o singură plată restantă de peste 60 de zile sau dificultăți financiare iminente în următoarele 6-12 luni;

4) **Grupul 4:** IMM-uri în insolvență tehnică, având mai mult de o plată restantă de peste 60 de zile și datoriile totale mai mari decât activele totale, aflate în dificultate financiară și care nu își pot salva în mod normal afacerea, și care trebuie să treacă prin procedura de restructurare sau lichidare în cadrul procesului de insolvență.

3. IMM-uri eligibile pentru a beneficia de sprijin în cadrul Programului

1) Toate IMM-urile din grupul 2 și grupul 3;

2) IMM-urile din grupul 4, care au un plan de afaceri viabil și un plan de restructurare acordat de către majoritatea creditorilor din fiecare clasă de creditori și confirmat de instanța de judecată.

Secțiunea 7

Criterii de eligibilitate pentru sprijinul financiar

Toate IMM-urile care au trecut prin etapa de mentorat și au fost identificate că necesită finanțare în scopul restructurării sau în vederea asigurării fezabilității operațiunilor, pentru care trebuie să îndeplinească criteriile de eligibilitate bazate pe rapoartele financiare provizorii curente ale IMM-ului la data cererii, după cum urmează:

1. EBITDA – minim 0,1 sau 10% din veniturile totale;

2. Total datorii/ total active – maxim 0,8 sau 80% din valoarea activelor totale;

3. Active circulante/ datorii curente sau (disponibilități bănești + disponibilități în bancă + 50% din stocuri)/ total datorii curente – minim 80% din totalul datoriilor curente. Creanțele de la clienți sânt considerate ca având valoarea zero.

4. Capital propriu – minim 50% din capitalul social și rezerve sau, alternativ, 25% din total datorii, în funcție de care valoare este mai mare.

Secțiunea 8

Perioada de implementare a Programului și estimarea costurilor

1. Programul se va desfășura, în regim pilot, pentru o perioadă de 36 luni, cu posibilitate de prelungire.

2. Implementarea Programului va necesita un buget estimativ de 60 mil. lei pentru perioada: 2022-2024.

3. Activitățile din cadrul Programului vor fi desfășurate din contul și în limitele alocărilor prevăzute de bugetul de stat, inclusiv asistența financiară externă.

4. ODIMM va fi autoritatea responsabilă de implementare a Programului. În acest scop, în cadrul ODIMM va fi stabilită o unitate de implementare, care va fi responsabilă de implementarea Programului și care va acționa în calitate de organ principal de sprijin și coordonare între IMM-uri, mentori și instituțiile de finanțare.

5. Beneficiarii preconizați ai Programului vor fi toate întreprinderile micro, mici sau mijlocii din Republica Moldova care îndeplinesc criteriile de eligibilitate.

6. Beneficiarii direcți vor fi întreprinderile din grupurile 2 și 3, precum și IMM-urile care pot fi restructurate din grupul 4.

7. Beneficiarii asociați vor fi entitățile care furnizează produse și servicii IMM-urilor care au fost salvate, inclusiv entitățile de educație și formare profesională, autoritățile fiscale, de sănătate și sociale, și bugetul de stat în ansamblu.

Secțiunea 9

Fondul de Redresare și Dezvoltare Durabilă a IMM-urilor

ODIMM va institui un Fond de Redresare și Dezvoltare Durabilă a IMM-urilor, care va acorda sprijin financiar sub formă de credite nepurtătoare de dobândă către IMM-uri, pentru finanțarea operațiunilor curente și a cheltuielilor de capital, în baza condițiilor Programului. Fondul va fi stabilit pentru a facilita și asigura accesul la finanțare și solicitările de mijloace bănești descrise în Strategia pentru o economie incluzivă, durabilă și digitală până în anul 2030, precum și sarcinile organizaționale și funcțiile ODIMM prevăzute în art. 8 lit. h) și 9 lit. g) din Hotărârea Guvernului nr. 538/2007.

Comitetul de evaluare:

1. va acorda finanțare către IMM-uri în baza condițiilor Programului;
2. va accepta în calitate de garanții active ale IMM-urilor în cuantum de 100% din valoarea finanțării acordate, în baza estimării valorii de lichidare.

Secțiunea 10

Comitetul de evaluare

1. Comitetul de evaluare va fi un organ de lucru independent, având responsabilitatea principală de a decide în privința acordării creditelor nepurtătoare de dobândă către IMM-urile eligibile și de a asigura reducerea expunerii la risc a tranzacțiilor de creditare și monitorizarea controlului riscurilor aferente sprijinului financiar.

2. Comitetul de evaluare va examina și va decide în privința cererilor de finanțare din Fondul de Redresare și Dezvoltare Durabilă a IMM-urilor.

3. Comitetul de evaluare va fi instituit prin ordinul Ministrului Economiei și va avea un număr impar de membri, dar nu mai puțin de trei membri și un secretar.

4. Componenta Comitetului de evaluare va include angajați ai ODIMM cu un nivel înalt de profesionalism, reputație impecabilă în afaceri, și expertiză în drept, finanțe și economie, precum și reprezentanți din cadrul Ministerului Economiei, Ministerului Finanțelor și, inclusiv, ai asociațiilor de afaceri.

5. Comitetul de evaluare va fi împuternicit să adopte deciziile cu privire la:

- a) creditele pentru finanțarea capitalului circulant sau a cheltuielilor legate de mijloace fixe;
- b) acceptarea și evaluarea garanțiilor pentru credite;
- c) acordarea creditelor nepurtătoare de dobândă către IMM-uri;
- d) restructurarea justificată sau refinanțarea datoriei sau a creditelor;
- e) executarea creditelor neperformante sau vânzarea portofoliilor de credite neperformante.

Secțiunea 11

Măsuri de sprijin

1. Grupul 1 - IMM-uri viabile

1) Întreprinderile clasificate în acest grup sunt viabile, solvabile, au activitate economică solidă și nu ar trebui să beneficieze de sprijin direct în baza Programului.

2) IMM-urile din acest grup pot aplica la alte programe ale ODIMM, cum ar fi Fondul de Garantare a Creditelor, Programul pentru Creșterea și Internaționalizarea IMM-ilor etc.

2. Grupul 2 - IMM-uri cu întârzieri de plată mai mici de 60 de zile

Întreprinderile care au probleme minore legate de plăți vor fi susținute prin următoarele măsuri și forme de asistență:

1) Componenta I:

- a) Stabilirea situației financiare în baza modelului Z de predicție a falimentului, a ratelor solvabilității, lichidității și acoperii prin fluxul de numerar. Rezultat: indiciu inițial privind sprijinul financiar necesar;
- b) Diagnosticul inițial al cauzelor și efectelor, analiza operațiunilor;
- c) Diagnosticul disponibilității resurselor (active, numerar, credite, intrări/materiale, energie, forță de muncă);

2) Componenta II:

- a) Analiza competitivității tehnologiei utilizate și a forței de muncă calificate/ instruite.
- b) Diagnosticul existenței cererii pentru produse/ servicii, inclusiv obligațiile contractuale.

- c) Servicii de consultanță pentru afaceri în domeniile în care există deficiențe (operațiuni, marketing și vânzări, distribuție, contractare/ negociere (juridic), resurse umane, planificarea afacerii, contabilitate/ finanțe, relaționare, etc.
- d) Mentorat, consiliere și management strategic.

3) Componenta III

IMM-ul, care corespunde criteriilor de eligibilitate pentru finanțare, poate beneficia de finanțare pentru capitalul circulant în volum de până la 1/3 din veniturile sale anuale din anul precedent, cu condiția respectării volumului finanțării maxime permise conform Secțiunii 4 pct. 3 alin. 2 lit. d), pentru a realiza un plan de afaceri viabil și durabil sau investiții prin cheltuieli de capital, utilizând creditul nepurtător de dobândă aprobat de Comitetul de evaluare.

3. Grupul 3 - IMM-uri cu dificultăți financiare iminente în următoarele 6-12 luni

Întreprinderile, care se confruntă cu dificultăți financiare iminente, vor fi susținute prin următoarele măsuri și forme de asistență:

1) Componenta I:

- a) Stabilirea situației financiare în baza modelului Z de predicție a falimentului, a ratelor solvabilității, lichidității și acoperii prin fluxul de numerar. Rezultat: indiciu inițial privind sprijinul financiar necesar;
- b) Diagnosticul inițial al cauzelor și efectelor, analiza operațiunilor;
- c) Diagnosticul disponibilității resurselor (active, numerar, credite, intrări/materiale, energie, forță de muncă).

2) Componenta II:

- a) Analiza competitivității tehnologiei utilizate și a forței de muncă calificate/instruite;
- b) Analiza existenței cererii pentru produse/servicii, inclusiv obligațiile contractuale;
- c) Analiza sprijinului din partea creditorilor. Identificarea creditorilor care acordă sprijin (furnizori și clienți);
- d) Analiza concurenților și a investitorilor în active aflate în dificultate;
- e) Servicii de consiliere pentru afaceri în domeniile în care există deficiențe (operațiuni, marketing și vânzări, distribuție, contractare/negociere (juridic), resurse umane, planificarea afacerii, contabilitate/finanțe, relaționare, etc.;
- f) Mentorat, consiliere și management strategic;
- g) Elaborarea planului de restructurare;
- h) Consiliere și negociere pentru datorii, inclusiv asistență în instanța de judecată, dacă este cazul.

3) Componenta III:

IMM-ul care corespunde criteriilor de eligibilitate pentru finanțare, poate beneficia de finanțare pentru capitalul circulant în volum de până la 1/4 din veniturile sale anuale din anul precedent, cu condiția respectării volumului finanțării maxime permise conform Secțiunii 4 pct. 3 alin. 2 lit. d), pentru a realiza un plan de afaceri viabil și durabil sau investiții prin cheltuieli de capital, sau pentru a realiza un plan de restructurare aprobat de creditorii, dacă este cazul, cu rambursare în 3 ani, utilizând creditul nepurtător de dobândă aprobat de Comitetul de evaluare.

4. Grupul 4 - Întreprinderi în insolvabilitate tehnică

Întreprinderile în insolvabilitate tehnică pot fi susținute prin următoarele măsuri și forme de asistență:

1) Componenta I:

- a) Stabilirea situației financiare în baza modelului Z de predicție a falimentului, a ratelor solvabilității, lichidității și acoperii prin fluxul de numerar. Rezultat: determinarea sprijinului financiar necesar;
- b) Diagnosticul cauzelor și efectelor stării de insolvabilitate.

2) Componenta II:

- a) Mentorat, consiliere și management strategic;
- b) Consiliere și negociere pentru datorii, inclusiv asistență în instanța de judecată, dacă este cazul;

- c) Dacă planul nu este posibil, lichidarea întreprinderii și încetarea asistenței;
- d) Elaborarea unui plan de restructurare viabil, durabil și acceptabil pentru creditorii;
- e) Asistență în cadrul procedurilor în instanța de judecată.

3) **Componenta III:**

IMM-ul, care corespunde criteriilor de eligibilitate pentru finanțare, poate beneficia de finanțare parțială a 1/2 din capitalul circulant în baza unui plan de afaceri viabil sau investițiile prin cheltuieli de capital, sau în baza unui plan de restructurare confirmat de instanța de judecată, cu condiția respectării volumului finanțării maxime permise conform Secțiunii 4 pct. 3 alin. 2 lit. d),, finanțare care va fi disponibilă în funcție de fiecare caz în parte și prin furnizarea unei garanții suplimentare, utilizând creditul nepurtător de dobândă aprobat de Comitetul de evaluare.

Secțiunea 12

Indicatori de monitorizare și evaluare

ODIMM va întocmi și va prezenta anual Ministerului Economiei un raport privind implementarea Programului și realizarea indicatorilor planificați.

1. Următorii indicatori cu realizare imediată vor fi atinși în procesul de implementare a Programului:

1) Demararea unei campanii de informare a publicului despre Program, cu cel puțin 10 evenimente organizate pe teritoriul Republicii Moldova;

2) Cel puțin 500 de IMM-uri identificate ca potențiali beneficiari și procesate prin Program;

3) Cel puțin 40 de consultanți în afaceri selectați și instruiți în calitate de mentori pentru IMM-uri în cadrul Programului - angajați ai ODIMM;

4) Cel puțin 20 de facilitatori/ contractori instruiți în privința asistenței prin mecanismul de avertizare timpurie pentru IMM-uri;

5) Cel puțin 50 de antreprenori, care și-au redresat și salvat cu succes IMM-urile, atrași pentru a forma baza de consultanți „de la egal la egal” în cadrul Programului;

6) Cel puțin 100 de întruniri de inițiere organizate cu potențialii beneficiari, pentru a identifica și stabili mecanismul de suport.

7) Cel puțin 5 vizite de schimb de experiență organizate în țări care dispun de rețele de consultanță dezvoltate pentru mecanismele de avertizare timpurie și acces la a doua șansă.

2. Pentru implementarea Programului, vor fi monitorizați următorii indicatori de rezultat:

1) Harta, pe regiuni și domenii de activitate, a potențialului IMM-urilor - elaborată;

2) Numărul mentorilor implicați în mecanismul de avertizare timpurie și Program;

3) Numărul IMM-urilor - mentori în cadrul rețelei de consultanți voluntari „de la egal la egal” ;

4) Numărul de locuri de muncă păstrate datorită salvării IMM-urilor de insolvență;

5) Venituri suplimentare generate datorită mentoratului asigurat IMM-urilor;

6) Eficiența asistenței financiare, măsurată ca venituri generate/ finanțare asigurată.

Secțiunea 13

Măsuri necesare pentru a demara implementarea Programului

1. Măsuri generale:

1) Instituirea Fondului de Redresare și Dezvoltare Durabilă a IMM-urilor și a Comitetului de evaluare care va evalua și va decide în privința cererilor de finanțare;

2) Demararea promovării beneficiilor oferite de Program în rândul publicului și pe rețele de socializare, prin intermediul unei campanii de sensibilizare a publicului larg care să informeze toate IMM-urile;

3) Asigurarea accesului la autoevaluarea bazată pe instrumente de avertizare timpurie;

4) Facilitarea accesului la informații despre Program, procese și beneficii pentru IMM-uri;

5) Organizarea unui sistem de asistență consultativă și mentorat pentru IMM-uri;

6) Instruirea echipei ODIMM de consiliere și mentorat în afaceri (formarea formatorilor);

7) Instruirea mentorilor/ consultanților contractați;

- 8) Acordarea de asistență în stabilirea rețelei de antreprenori-consultanți „de la egal la egal”, care au participat cu succes la Program;
 - 9) Schimb de bune practici cu mentorii - membri ai rețelei europene de avertizare timpurie și alte programe, precum este Proiectul „Danube Chance” 2.0, implementat în cadrul Programului Transnațional Dunărea al Uniunii Europene;
 - 10) Programul, care implementează conceptul de a doua șansă pentru IMM-uri.
2. Programul va oferi sprijin financiar nerambursabil pentru susținerea inițiativelor de dezvoltare a rețelei de voluntari:
- 1) sprijin pentru dezvoltarea rețelei de consultanți „de la egal la egal” - până la 150 mii lei;
 - 2) sprijin pentru participarea la inițiative internaționale de avertizare timpurie și evenimente privind tematica celei de-a doua șanse - până la 400 mii lei;

Secțiunea 14

Implementarea și coordonarea Programului

1. ODIMM va fi responsabilă de implementarea și coordonarea Programului.
2. Managementul serviciilor de asistență tehnică și financiară acordate în cadrul Programului și implementarea acestuia vor fi asigurate de către unitatea de implementare din cadrul ODIMM.
3. Toate procedurile operaționale în procesul de implementare a Programului vor fi efectuate în baza unui manual operațional elaborat de ODIMM, care va stabili procedurile operaționale pentru implementarea Programului (orientări privind depunerea cererilor de participare, examinarea acestora, criteriile de evaluare a cererilor și principiile de acordare a finanțării în baza Programului, etc.).
4. ODIMM va asigura publicarea manualului operațional pe pagina web oficială a organizației.
5. Monitorizarea și evaluarea Programului vor fi asigurate de către experții ODIMM, care vor efectua monitorizarea și evaluarea performanței acestuia.
6. Componenta unității de implementare va include 5 membri și va fi aprobată de către directorul general al ODIMM.
7. Membrii unității de implementare vor îndeplini următoarele funcții în cadrul Programului:
 - 1) Instituirea dosarului de caz pentru fiecare solicitant la Program și examinarea inițială a cererilor de asistență tehnică în cadrul Programului;
 - 2) Pregătirea contractelor directe cu furnizorii de servicii de consultanță în afaceri pentru efectuarea analizei de diagnostic;
 - 3) Examinarea, restituirea pentru clarificări și aprobarea raportului de diagnostic;
 - 4) Emiterea voucherelor către IMM-uri pentru a beneficia de asistență tehnică prin servicii de mentorat și consiliere;
 - 5) Examinarea și analiza rapoartelor de mentorat;
 - 6) Examinarea necesității de finanțare a IMM-urilor și coordonarea cu Comitetul de evaluare, responsabil de acordarea sprijinului financiar;
 - 7) Elaborarea rapoartelor de progres și a rapoartelor privind realizarea indicatorilor principali de performanță;
 - 8) Acordarea de asistență experților în monitorizare și evaluare în vederea evaluării performanței Programului.
 - 9) Elaborarea raportului final de caz și arhivarea acestuia conform reglementărilor interne ale ODIMM.
 - 10) Păstrarea tuturor evidențelor pentru o perioadă de cel puțin 3 ani de la deschiderea cazului.
 - 11) Întocmirea rapoartelor de progres privind activitățile și performanțele unității de implementare și înaintarea propunerilor pentru îmbunătățirea Programului către directorul general al ODIMM.

Secțiunea 15

Raportare și monitorizare

1. Unitatea desemnată de către ODIMM în vederea implementării Programului va întocmi rapoarte trimestriale și anuale care trebuie să cuprindă:

- a) progresul înregistrat în realizarea activităților și,
- b) rapoarte financiare privind granturile și finanțarea furnizată IMM-urilor în baza voucherelor.

2. Rapoartele trebuie să includă o analiză sectorială și economică cu privire la:

- a) numărul cererilor de participare la Program recepționate și procesate;
- b) numărul IMM-urilor care au beneficiat de asistență de mentorat prin intermediul sistemului de

vouchere;

- c) numărul întreprinderilor care au beneficiat de finanțare și volumul acestei finanțări;
- d) numărul întreprinderilor care au beneficiat de a doua șansă în afaceri și au revenit pe piață.

3. ODIMM va elabora un plan de monitorizare și evaluare (M&E) pentru a urmări și evalua rezultatele Programului, pe care îl va actualiza la necesitate. Planul de monitorizare și evaluare va include:

- a) cadrul logic al Programului și fluxul proceselor în cadrul componentelor acestuia;
- b) indicatorii de monitorizare;
- c) contribuțiile părților interesate.

4. În cursul implementării Programului, ODIMM va elabora un Plan anual de implementare a activităților de monitorizare, care va include monitorizarea periodică a activităților desfășurate în cadrul Programului, și va urmări trimestrial obiectivele și indicatorii stabiliți. Rezultatele misiunilor de monitorizare și evaluare vor fi rezumate într-un Raport anual de monitorizare care va servi drept bază și va fi parte a Raportului anual de implementare a Programului.

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea
Programului “A doua șansă”

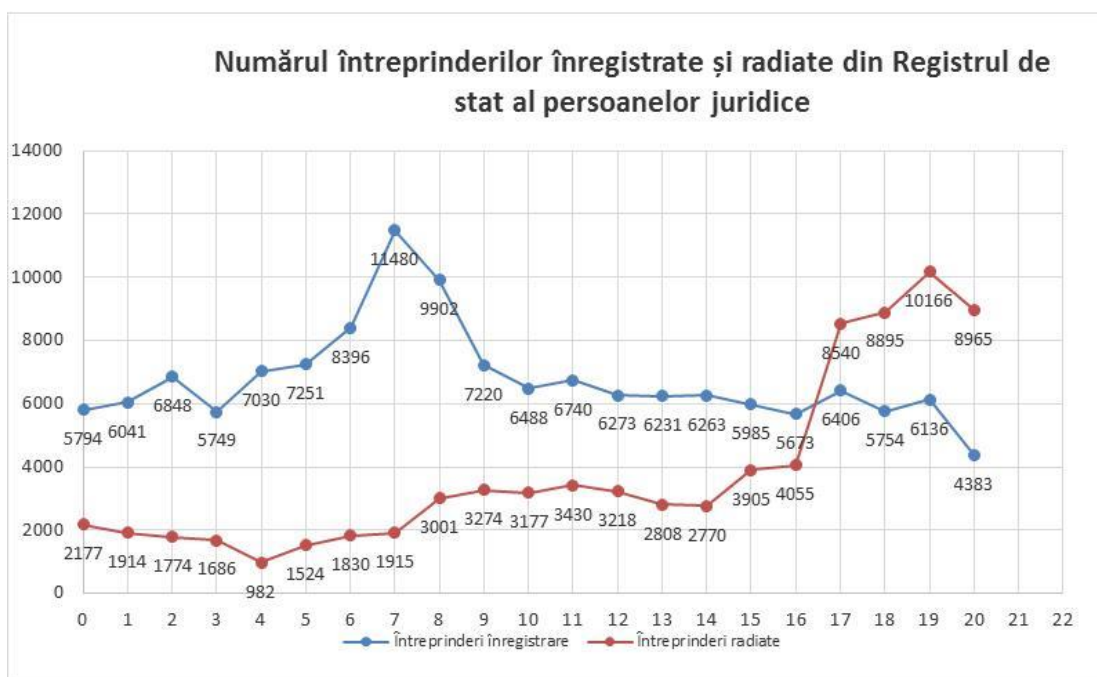
1. Autorul Proiectului

Prezentul proiect de hotărâre este elaborat de către Ministerul Economiei, în comun cu Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

La nivel internațional, programele care facilitează accesul IMM-urilor la cea de-a doua șansă în afaceri se bazează pe o lungă perioadă de dezbateri politice, începând cu anii 2000, pe necesitatea de a răspunde la viitoarele crize financiare, precum și pe Directiva UE 2019/1023, ratificată la 20 iunie 2019. În contextul mecanismelor de avertizare timpurie („AT”), articolul 3 din Directiva menționată stabilește cerința obligatorie ca statele membre „să asigure că debitorii au acces la unul sau mai multe instrumente de avertizare timpurie clare și transparente care să permită detectarea circumstanțelor care ar putea da naștere probabilității insolvenței și care le pot semnala acestora necesitatea de a acționa fără întârziere”.

Studiul Băncii Mondiale privind ușurința de a derula afaceri „Doing Business” identifică deficiențele în implementarea procesului de insolabilitate a întreprinderilor din Republica Moldova, subliniind costurile ridicate și perioadele lungi ale procedurilor, precum și rata redusă de recuperare a creditorilor, spre deosebire de statele membre ale UE și OCDE. Pandemia de COVID-19 a condus la o scădere drastică a activității economice în Republica Moldova, firmele și întreprinderile întâmpinând constrângeri financiare serioase în continuarea activității, achitarea salariilor și executarea obligațiilor monetare. Este important să se răspundă în mod adecvat la aceste provocări, asigurând accesul la instrumente de avertizare timpurie pentru IMM-uri, care să le prevină riscurile viitoare. Microîntreprinderile predomină în rândul întreprinderilor înregistrate în Republica Moldova în 2019, reprezentând 84,70% din toate întreprinderile și asigurând, în același timp, cel mai mare număr de locuri de muncă.

Sursa: Datele BNS și estimările autorilor.

Graficul de mai sus indică numărul întreprinderilor noi înregistrate în Republica Moldova în perioada: 2000-2019 comparativ cu numărul de întreprinderi radiate din registrul întreprinderilor, din care 5,36% sunt întreprinderi care intră în faliment și lichidare, restul fiind întreprinderi fără activitate. Începând cu anul 2017, numărul întreprinderilor radiate a crescut rapid, depășind numărul întreprinderilor noi înregistrate. În prezent, diferența constituie 4.000 mai multe întreprinderi radiate anual decât înregistrate, cu tendința de creștere cu încă 1.000, ceea ce înseamnă că dacă această tendința va continua în următorii 5 ani, 40% din toate întreprinderile vor fi radiate.

Exemplele celor mai tipice cauze ale insolvenței implică:

- Lipsa unei planificări adecvate a fluxurilor de numerar pe termen lung

- Întârzierile la plăți sau pierderea unui client crucial
- Împrumuturi excesive pentru a accelera creșterea afacerii
- Strategie de afaceri riscantă și nesigură, concurența
- Pierderea angajaților care contribuie la succesul afacerii.

Luând în considerare cele menționate, este important ca mediul de afaceri să asigure instrumente de avertizare timpurie și acces la informații, pentru a ajuta întreprinderile aflate în dificultate financiară să detecteze circumstanțele, care ar putea spori probabilitatea insolvenței, și să le semnaleze necesitatea unor acțiuni rapide pentru salvarea întreprinderii.

În contextul de mai sus, Programul “A doua șansă” (în continuare - *Program*) cuprinde 3 componente și acțiuni de intervenție importante:

1. Diagnostic și criterii de eligibilitate;
2. Mentorat și consiliere în afaceri;
3. Mecanismul granturilor financiare.

Măsurile generale de răspuns la pandemia de COVID-19, introduse de Guvernul Republicii Moldova până acum, cum ar fi amânarea plății obligațiilor fiscale, împrumuturi și garanții de stat, etc., pot ajuta unele întreprinderi să depășească probleme financiare extraordinare.

Totuși, aceste măsuri, cu caracter financiar și fiscal în mare parte, nu vor fi suficiente pentru a soluționa toate îngrijorările întreprinderilor viabile, care se confruntă cu dificultăți financiare. Prin urmare, ele vor trebui însoțite de un sprijin și consiliere adaptate, pentru a identifica problemele întreprinderilor și a implementa acțiuni corective, astfel încât acestea să poată depăși dificultățile, să se revitalizeze și să devină, în cele din urmă, mai rezistente la crize.

În acest scop, este necesar să se examineze starea de „sănătate” a ecosistemului IMM-urilor din Republica Moldova, în ceea ce privește întreruperile operațiunilor, dificultățile financiare cauzate de întârzierile la plăți sau neplata produselor și serviciilor, lipsa accesului la finanțare și datoriile neachitate copleșitoare. Conform acestor criterii, IMM-urile ar putea fi clasificate în 4 grupuri, în funcție de situația lor financiară:

1. IMM-uri care funcționează normal și nu au probleme cu întârzierile de plată către clienți;
2. IMM-uri cu dificultăți financiare temporare și întârzieri minore la plăți;
3. IMM-uri cu dificultăți financiare iminente în următoarele 6-12 luni;
4. IMM-uri aflate în dificultate financiară, care nu își pot salva afacerea.

Domeniul de aplicare al Programului va fi orientat către toate grupurile eligibile de IMM-uri, cu prioritate pentru cele cu necesități imediate, unde nivelul de intervenție va avea cel mai mare impact.

Pentru *primul grup* de IMM-uri, care nu au probleme, nu este necesară nici o intervenție. Celui de *al doilea grup* s-ar putea oferi un sprijin adecvat prin consiliere și mentorat în afaceri, după ce IMM-urile vor fi identificate cu ajutorul instrumentului de diagnosticare și avertizare timpurie.

Al treilea grup de IMM-uri cuprinde întreprinderile care pot deveni insolvente într-un timp foarte scurt. Aceste întreprinderi necesită măsuri de restructurare, care să le prevină insolvența. Existența unui cadru de soluționare extrajudiciară sau a unei opțiuni predefinite de reorganizare în legislația formală privind insolvabilitatea ar putea prevedea redresarea afacerilor acestor entități.

În același timp, un cadru eficient pentru insolvabilitate ar trebui să ofere antreprenorilor ale căror întreprinderi nu mai sunt viabile (*al patrulea grup* de IMM-uri) și nu pot fi salvate, posibilitatea de a ieși rapid de pe piață în modul cel mai puțin dureros, totodată facilitând accesul la a doua șansă în afaceri. Cadrul existent privind insolvabilitatea oferă o soluție pentru ieșirea de pe piață.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale programului și evidențierea elementelor noi

Scopul Programului “A doua șansă” este să ofere acces IMM-urilor la serviciile de sprijin pentru afaceri (consultanță, mentorat și consiliere), pentru a îmbunătăți abilitățile antreprenorilor și a ajuta întreprinderile respective să-și rezolve la timp problemele financiare și să evite insolvența.

Obiectivul general al Programului este de a spori potențialul de afaceri al Republicii Moldova prin stabilirea unei infrastructuri noi de asistență tehnică și financiară care va stimula performanțele IMM-

urilor și va asigura creșterea economică durabilă a acestora pe termen lung și sporirea veniturilor și a numărului locurilor de muncă.

Obiectivele specifice ale Programului includ:

- 1) Sporirea nivelului de conștientizare a propriei situații în privința problemelor operaționale potențiale, care pun în pericol performanțele IMM-urilor, și promovarea evitării insolvenței sau promovarea restructurării preventive;
- 2) Instrumente web pentru autoevaluarea și diagnosticarea anonimă a IMM-urilor;
- 3) Diagnosticarea de către echipa ODIMM a situației IMM-urilor, în ceea ce privește expunerea la insolvență și identificarea domeniului de intervenție;
- 4) Asigurarea unor servicii profesionale de mentorat/ consiliere în afaceri și de educație și formare profesională pentru IMM-uri, în domeniile în care există lipsă de cunoștințe și abilități, ceea ce le va spori competitivitatea și creșterea durabilă;
- 5) Acordarea de sprijin financiar justificat IMM-urilor în cazurile în care aceasta va compensa la timp problemele financiare care pot duce la insolvență;
- 6) Consolidarea lanțurilor valorice ale IMM-urilor și a cooperării verticale în cadrul clusterelor, în baza unei abordări sistemice direcționate în soluționarea problemelor legate de activitatea economică, după caz;
- 7) Integrearea asistenței de consiliere, consultanță și mentorat, cu alte programe de sprijin pentru IMM-uri, precum internaționalizarea afacerilor sau sprijin financiar prin Fondul de garantare a creditelor, cu condiția îndeplinirii criteriilor de eligibilitate.

Instrumentele de avertizare timpurie vizează prevenirea falimentului, ceea ce presupune întreprinderea unor măsuri operaționale pentru îmbunătățirea sistemului de management din cadrul întreprinderii la nivel de resurse, finanțare, venituri, cheltuieli, etc., pentru a supraviețui pe piață. Prin acceptarea propunerii de stabilire a unui sistem de avertizare timpurie, Guvernul Republicii Moldova va oferi acces IMM-urilor și antreprenorilor la un sistem de prim ajutor destinat întreprinderilor aflate în dificultate financiară.

4. Structura Programului și modalitatea de acordare a fondurilor

Programul conține 3 componente care vor fi aplicate în mod secvențial IMM-urilor eligibile.

1. Componenta I - Diagnostic și criterii de eligibilitate

1) Implementarea Programului pentru fiecare IMM va începe cu aplicarea criteriilor de eligibilitate și diagnosticarea situației sale financiare, precum și diagnosticarea la nivel de activitate/ operațiuni. IMM-urile vor fi clasificate în grupuri în funcție de situația lor financiară, lichidități și plăți restante. Perioada de 60 de zile de restanță va servi drept valoare de referință.

2) ODIMM va asigura tuturor IMM-urilor un acces anonim la autoevaluare prin intermediul instrumentelor digitale. Întreprinderile vor putea utiliza instrumentele de Avertizare Timpurie, care le vor asigura un diagnostic rapid și recomandări pentru acțiunile ulterioare.

2. Componenta II - Mentorat și consiliere în afaceri

1) ODIMM va organiza furnizarea serviciilor de mentorat și consiliere în afaceri către IMM-urile, care corespund criteriilor de eligibilitate, de către experți profesioniști din domeniile tehnic, economic, managerial, resurse umane și juridic, la nivel de cunoștințe și practică.

2) ODIMM, prin intermediul unității sale dedicate Programului, va coordona implementarea acestuia și va susține transferul de cunoștințe între mentori și IMM-uri.

3. Componenta III - Mecanism de sprijin financiar

1) Sprijinul financiar va fi acordat IMM-urilor care au trecut verificările de diagnostic și cărora mentorii în afaceri le-au recomandat finanțarea operațiunilor pentru realizarea planurilor de afaceri, acolo unde și dacă va fi necesar.

2) Sprijinul financiar poate fi acordat sub formă de credit nepurtător de dobândă. Mijloacele bănești vor fi utilizate doar pentru finanțarea capitalului circulant și pentru utilaje și echipamente de bază necesare în scopul sporirii veniturilor din vânzări și a intrărilor de numerar ale întreprinderii în procesul de restructurare.

a) Capitalul circulant este calculat ca diferența între activele și pasivele curente. Prioritatea în finanțare trebuie acordată cheltuielilor operaționale: (i) stocuri, (ii) utilități, (iii) transport și logistică, (iv) salarii și (v) cheltuieli financiare.

b) Finanțarea pentru utilaje și echipamente poate fi acordată doar în cazul în care acestea vor asigura venituri din vânzări și intrări de numerar sporite. Prioritatea trebuie acordată utilajelor și echipamentelor

care vor aduce valoare adăugată sporită produselor finite și serviciilor curente sau vor diversifica produsele și vor permite ca acestea să fie vândute într-un mod sau nișă de piață neutilizate în prezent.

c) Finanțarea capitalului circulant va fi calculată în baza datelor din ultimul raport financiar anual al IMM-ului, după cum urmează:

- i. Grupul 2 - 1/3 din veniturile anuale;
- ii. Grupul 3 - 1/4 din veniturile anuale;
- iii. Grupul 4 - 1/2 din capitalul circulant în baza unui plan de afaceri viabil și plan de restructurare confirmat de instanța de judecată.

d) Finanțarea destinată utilajelor și echipamentelor utilizate în scopul creșterii vânzărilor în urma restructurării se va baza pe analiza rapoartelor financiare ale IMM-ului din ultimii 3 ani, iar finanțarea reală va fi conform criteriilor de eligibilitate pentru finanțare în baza rapoartelor financiare provizorii curente la data cererii. Volumul finanțării este stabilit, după cum urmează:

- i. Întreprinderile micro - până la 300.000 lei;
- ii. Întreprinderile mici - până la 500.000 lei;
- iii. Întreprinderile medii - până la 1000.000 lei.

5. Fundamentarea economica-financiară

Programul „A doua șansă” se va desfășura, în regim pilot, pentru o perioadă de 3 ani, cu posibilitate de prelungire, iar pentru implementarea Programului va fi necesar un buget estimativ de 60 mil. lei.

Activitățile din cadrul Programului vor fi desfășurate din contul și în limitele alocărilor prevăzute de bugetul de stat, precum și din asistența financiară externă.

În conformitate cu proiectul Cadrlui Bugetar pe Termen Mediu 2022-2024, pentru finanțarea implementării Programului „A doua șansă” în anul 2022 sunt planificate mijloace financiare în valoare de 1 500,0 mii lei.

Subsidiar, precizăm că similar practicii de formare/completare a bugetelor altor programe guvernamentale implementate de ODIMM, cu resurse din contul asistenței financiare externe, rezultatele atinse din primul an de implementare a Programului vor fi prezentate partenerilor externi de dezvoltare în procesul negocierii posibilului suport privind asigurarea necesarului pentru implementarea integrală a Programului guvernamental.

Programul va contribui la salvarea IMM-urilor de toate tipurile și din toate clusterelor (tineri antreprenori, întreprinderi nou-înființate, întreprinderi din zonele rurale, afaceri dezvoltate de femei și alte persoane defavorizate, etc.) prin facilitarea accesului la serviciile de sprijin a afacerilor și resurse financiare, instruire, consultanță și mentorat în managementul și extinderea afacerilor. Impactul va fi cuantificat în următoarele domenii:

- menținerea tinerilor în țară, inclusiv în zonele rurale;
- cel puțin 500 de întreprinderi salvate, din care cel puțin 30% afaceri gestionate de femei și persoane defavorizate;
- salvarea și menținerea a cel puțin 4000 de locuri de muncă existente, inclusiv 30% în zonele rurale.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de hotărâre nu necesită modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative noi.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, prezentul proiect se transmite Cancelariei de Stat spre promovare.

Proiectul urmează să fie plasat pe pagina web a Ministerului Economiei, rubrica Transparența/ Anunțuri privind consultările publice, precum și pe pagina guvernamentală www.particip.gov.md, urmare examinării acestuia în cadrul ședinței secretarilor generali.

8. Constatările expertizei anticorupție

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de hotărâre cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă după recepționarea expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

În conformitate cu pct. 11, subpct. 21, lit. b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, Analiza impactului la proiectul hotărârii de Guvern prenotat a fost consultată cu Ministerul Finanțelor prin demersul nr. 06/2-4652 din 12.10.2021. Astfel, în demersul de răspuns al ministerului nr. 09/2-09/8915 din 26.10.2021, a fost comunicată lipsa obiecțiilor și propunerilor pe marginea Analizei de impact.

Ministru

Sergiu GAIBU

Analiza impactului asupra proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului “A doua șansă”

Titlul analizei de impact (poate include titlul actului normativ propus):	Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului “A doua șansă”
Data	12.10.2021
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Economiei; Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii
Subdiviziune:	Secția politici de dezvoltare a IMM-urilor și comerț, Ministerul Economiei
Persoana responsabilă și datele de contact:	Dna Cristina LUPEA , Consultant principal, Secția politici de dezvoltare a IMM-urilor și comerț, Ministerul Economiei, tel. 022 250 613, e-mail: cristina.lupea@me.gov.md ; Dna Irina SELEVSTRU , jurist, Expert ODIMM, tel. mob. 069 289 362, e-mail: insolv@mail.ru ; DI Dimitrov KRASSIN , Expert ODIMM, e-mail: krassin.dimitrov@gmail.com .

Compartimentele analizei de impact

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Frica de a intra în faliment și de a pierde totul este cel mai important element, care împiedică antreprenorii, în primul rând, să lanseze o afacere, iar, mai târziu, reduce dorința de a-și „salva” întreprinderea în vederea restructurării.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Potrivit unui sondaj al Comisiei Europene (CE), moldovenii care ar dori să înceapă o afacere sunt descurajați, în primul rând, de frica falimentului, de venitul incert și de îngrijorarea de a-și pierde proprietatea. IMM-urile sunt mai vulnerabile la orice schimbări de pe piață decât alte întreprinderi, deoarece ele operează cu bani puțini și nu mențin rezerve de capital sau profit reținut. Orice decizie a lor implică riscul de eșec care poate rezulta în pierderea valorii și falimentul posibil. Studiul Băncii Mondiale (BM) privind ușurința de a derula afaceri „Doing Business” identifică deficiențele în implementarea procesului de insolabilitate a întreprinderilor din Republica Moldova, subliniind costurile ridicate și perioadele lungi ale procedurilor, precum și rata redusă de recuperare a creditorilor, spre deosebire de statele membre ale UE și OCDE.

Pandemia de COVID-19 a condus la o scădere drastică a activității economice în Republica Moldova, firmele și întreprinderile întâmpinând constrângeri financiare serioase în continuarea activității, achitarea salariilor și îndeplinirea obligațiilor monetare. Respectiv, rata mai mare a întreprinderilor expuse insolvenței iminente va înrăutăți indicatorii globali ai BM pentru țară. Statisticile naționale indică o scădere în înregistrarea noilor întreprinderi în Republica Moldova în perioada: 2000-2019, comparativ cu procesul de radiere a întreprinderilor din registrul întreprinderilor, din care 5,36% sunt întreprinderi care intră în faliment și lichidare, restul fiind întreprinderi fără activitate. Începând cu anul 2017, numărul întreprinderilor radiate a crescut rapid, depășind numărul întreprinderilor nou-înregistrate. În prezent, diferența constituie 4.000 mai multe întreprinderi radiate anual decât înregistrate, cu tendința de creștere cu încă 1.000, ceea ce înseamnă că dacă această tendință va continua în următorii 5 ani, 40% din toate IMM-urile vor fi radiate sau vor înceta să mai existe.

Lipsa unui mediu de afaceri favorabil pentru IMM-uri și asistența tehnică subdezvoltată pentru întreprinderi, care să le permită să evite falimentul, sunt printre principalele motive care au cauzat această problemă. Cadrul legislativ al IMM-urilor trebuie îmbunătățit prin:

- Stabilirea unei proceduri de insolabilitate simplificate pentru IMM-uri (recomandare globală a BM 2017);
- Stabilirea procedurilor de soluționare extrajudiciară în cadrul suspendării automate a acțiunilor

creditorilor;

- Introducerea procedurilor de restructurare preventivă pentru evitarea insolvenței;
- Acces la Mecanisme de Avertizare Timpurie, sensibilizarea IMM-urilor cu privire la dificultățile financiare potențiale;
- Asigurarea accesului la Programul „A doua șansă” pentru IMM-uri, în scopul de a preveni pierderea locurilor de muncă și a valorii activelor.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Au fost identificate următoarele cauze specifice:

- Lipsa cunoștințelor și abilităților de management și financiare în rândul antreprenorilor;
- Lipsa resurselor financiare (acces limitat la finanțare);
- Lipsa accesului la Mecanisme de Avertizare Timpurie, care cresc gradul de conștientizare a problemelor financiare viitoare;
- Lipsa accesului la asistență tehnică pentru IMM-urile aflate în dificultate financiară;
- Lipsa accesului la instrumente financiare pentru a rezolva la timp problemele financiare.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Potrivit unui sondaj citat într-un raport al Comisiei Europene (CE), moldovenii care ar dori să înceapă o afacere sunt descurajați, în primul rând, de frica falimentului, de venitul incert, și de îngrijorarea de a pierde proprietatea. Astfel, 53% dintre moldoveni cu vârste cuprinse între 18 și 64 de ani au declarat că teama de faliment îi va descuraja, dacă ar avea ocazia să înceapă o afacere, potrivit unui raport al CE privind inovațiile și competitivitatea. Pe de altă parte, un mecanism de susținere a afacerilor ar asigura antreprenorii că există consiliere și sprijin disponibile în cursul activității și în caz că afacerile lor vor întâmpina dificultăți financiare. Acest fapt ar duce la existența mai multor restructurări, întreprinderi nou-înființate și afaceri mai durabile. Deși greu de măsurat, impactul social al susținerii antreprenorilor, care se confruntă cu falimentul sau cu datoriile insurmontabile, este unul puternic, atât din perspectiva economiei naționale, cât și din perspectiva umană.

Din analiza interacțiunilor strânse cu proprietarii IMM-urilor aflate în această situație, concluzionăm că, de multe ori, este cea mai dificilă și plină de provocări perioadă din viața lor, având potențialul nu doar să-i ruineze financiar, dar și să le distrugă viața. Doar atunci conștientizăm că, de fapt, ei puteau evita situația în care au ajuns, dacă obțineau pe parcursul activității mai multe cunoștințe în management, management anticriză, finanțe, și drept. Dacă li s-ar oferi consultanță la timpul potrivit, acest fapt ar acționa ca un „vaccin” împotriva crizei. IMM-urile operează într-un mediu dificil, fără a beneficia de asistența tehnică care să remedieze lipsa evidențiată a competențelor, instrumentelor și serviciilor de sprijinire a afacerilor, care, de altfel, le-ar ajuta să își rezolve problemele zilnice. Dintre cazurile de eșec examinate, cele mai tipice motive ale insolvenței includ:

- Lipsa unei planificări adecvate a fluxurilor de numerar pe termen lung: cheltuielile excesive, de regulă, la etapa de construire a unei afaceri, pot fi fatale. Criza fluxurilor de numerar este cauzată de gestionarea incorectă a mijloacelor bănești, care sunt deseori limitate.

- Întârzierile la plăți sau pierderea unui client crucial: unul din cele mai frecvente motive ale eșecului afacerii este situația, când o întreprindere este afectată de altă întreprindere aflată în dificultate, sau când plățile nu sunt achitate la timp de către o întreprindere încă viabilă, dar care întârzie plățile pentru a-și finanța operațiunile curente (un tip de credit comercial neconsensual). Acest lucru se întâmplă de obicei dacă o întreprindere depinde excesiv de un singur client. Dacă un procent mare din profitul unei întreprinderi este generat de un singur client, această întreprindere se va confrunta cu un risc serios de insolvență, în cazul în care clientul respectiv va decide să treacă la un concurent. În mod similar, eșecul unui client important - de exemplu, falimentul întreprinderii în cazul unui client de servicii B2B - ar putea duce la neplata produselor sau serviciilor de către acest client crucial.

- Împrumuturi excesive pentru a accelera creșterea afacerii: în situațiile, când se confruntă cu constrângeri în creditare, antreprenorii pot decide să împrumute bani pe baza previziunilor privind veniturile viitoare. Acest comportament poate pune afacerea în situația riscantă în care o singură perioadă cu un volum scăzut al vânzărilor poate duce la eșec. Îndatorarea excesivă creează vulnerabilități, care pot pune o afacere în situație de insolvență, dacă fluxul său de numerar se stopează.

- Strategie de afaceri riscantă și nesigură, concurența: riscul de eșec crește, dacă o întreprindere își subestimează serios concurenții și nu are o strategie de afaceri și investiții pe termen lung adecvate.

- Pierderea angajaților care contribuie la succesul afacerii: dependența foarte mare de un singur membru al personalului sau absența completă a delegării sarcinilor către a doua linie de management face afacerea vulnerabilă și poate provoca pierderea bruscă a acesteia, din cauza unui potențial vid în operațiunile întreprinderii, în situația când (un) membru(i) - cheie al personalului decid(e) să plece.

Prin urmare, cel mai important este dezvoltarea unui mediu care să prevină falimentarea IMM-urilor. Acest lucru poate fi realizat, în primul rând, prin asigurarea unui instrument de avertizare timpurie pentru identificarea problemelor financiare și, în principal, prin dezvoltarea unui program de servicii de sprijinire a afacerilor, care să ofere consultanță gratuită IMM-urilor cu privire la probleme, și să le ajute să revină pe calea durabilă de derulare a afacerilor, adică un program care le va oferi o a doua șansă.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul actual privind insolabilitatea este modern și actualizat cu legislațiile internaționale comparabile, în ceea ce privește întreprinderile mari și mijlocii, care reprezintă doar 1,5% din numărul total al întreprinderilor înregistrate în Republica Moldova. În același timp, 98% sunt întreprinderi micro și mici care, de obicei, nu angajează experți profesioniști, pentru că nu își pot permite. Acest fapt duce la probleme financiare nerezolvate la timp în mod sistematic și, ca rezultat, unele întreprinderi intră în faliment.

Cadrul actual privind insolabilitatea nu corespunde tipurilor de întreprinderi existente în Republica Moldova. Lipsește o procedură simplă și scurtă de insolabilitate, pe care IMM-urile ar putea să o urmeze pentru a reveni la activitatea productivă. Băncile sunt privilegiate de cadrul pentru insolabilitate existent, care cauzează lichidări masive și vânzări ale activelor gajate la prețuri cu 40% mai mici decât prețurile de piață. Acest fapt determină pierderea masivă a valorii capitalului. Nu există programe de politici pentru sprijinirea afacerilor IMM-urilor aflate în dificultate financiară. Acestea trebuie introduse pentru a preveni insolvențele viitoare, care vor duce la pierderea valorii activelor și a locurilor de muncă.

Programul “A doua șansă” este un program de stat de sprijinire a IMM-urilor și a dezvoltării acestora pentru a rezista la crize, în conformitate cu Legea insolabilității nr. 149/2012. Programul reprezintă un complex de activități și servicii destinate dezvoltării cunoștințelor în procesul de salvare a activității antreprenoriale prin insolvență. Nu există lacune în dispozițiile normative actuale care să condiționeze implementarea Programului.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Scopul Programului “A doua șansă” este să ofere acces IMM-urilor la serviciile de sprijin pentru afaceri (consultanță, mentorat și consiliere), pentru a îmbunătăți abilitățile antreprenorilor și a ajuta întreprinderile respective să-și rezolve la timp problemele financiare și să evite insolvența.

Următoarele obiective specifice sunt stabilite pentru atingerea scopului:

- Sporirea nivelului de conștientizare a propriei situații în privința problemelor operaționale potențiale, care pun în pericol performanțele IMM-urilor, și promovarea evitării insolvenței sau promovarea restructurării preventive;
- Instrumente digitale pentru auto-evaluarea și diagnosticarea anonimă a IMM-urilor;
- Diagnosticarea de către echipa ODIMM a situației IMM-urilor, în ceea ce privește expunerea la insolvență și identificarea domeniului de intervenție;
- Asigurarea unor servicii profesionale de mentorat/ consiliere în afaceri și de educație și formare profesională pentru IMM-uri, în domeniile în care există lipsă de cunoștințe și abilități, ceea ce le va spori competitivitatea și creșterea durabilă;
- Acordarea de sprijin financiar justificat companiei în cazurile în care aceasta va compensa la timp problemele financiare care pot duce la insolvență, prin intermediul creditelor nepurtătoare de dobândă din Fondul de Redresare și Dezvoltare Durabilă a IMM-urilor

aprobate de Comitetul de evaluare;

- Integrarea asistenței de consiliere, consultanță și mentorat, cu alte programe de sprijin pentru IMM-uri, precum internaționalizarea afacerilor sau sprijin financiar prin Fondul de Garantare a Creditelor, cu condiția îndeplinirii criteriilor de eligibilitate.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea de neintervenție este exclusă, deoarece tendința negativă actuală de închidere a afacerilor în Republica Moldova va continua, fiind accelerată acum de pandemia de COVID-19 și, în viitorul apropiat, va deveni o problemă foarte serioasă pe care Guvernul va trebui să o rezolve.

Introducerea unor programe similare în UE arată că între 50% și 75% din IMM-uri care, în alte condiții, ar deveni insolabile și falimentate, sunt salvate și readuse pe calea creșterii durabile și productive pe piață. Dacă nu se va întreprinde nimic, aceste întreprinderi nu vor putea fi salvate. Respectiv, Guvernul va trebui să achite compensații sociale pentru forța de muncă eliberată și va pierde o sursă serioasă de venituri din impozite. Dificultatea financiară este o situație în care o întreprindere sau o persoană fizică nu poate genera venituri sau câștiguri suficiente, ceea ce face imposibilă satisfacerea sau plata obligațiilor sale financiare. Acest lucru se datorează, în general, costurilor fixe ridicate, gradului ridicat al activelor nelichide sau veniturilor sensibile la fluctuațiile economice. La persoanele fizice, dificultățile financiare pot apărea din cauza gestionării deficitare a bugetului, a cheltuielilor excesive, a datoriilor/ împrumuturilor prea multe, a proceselor judiciare sau a pierderii locului de muncă.

Ignorarea semnelor de dificultate financiară înainte ca aceasta să scape de sub control poate fi devastatoare. S-ar putea ajunge la punctul în care dificultatea financiară gravă nu mai poate fi remediată, deoarece obligațiile întreprinderii sau ale persoanei fizice au crescut prea mult și nu mai pot fi rambursate. Dacă se întâmplă acest lucru, falimentul poate fi singura opțiune.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Programul “A doua șansă” pentru IMM-uri oferă asistență tehnică antreprenorilor prin următoarele forme de suport:

- Suport informațional, consultativ și de sensibilizare publică a tuturor IMM-urilor din țară, cu privire la beneficiile pe care le pot obține dacă aplică la Program;
- *Voucher* pentru accesarea serviciilor profesionale de consultanță, mentorat și consiliere;
- *Finanțare pentru capitalul circulant al IMM-urilor*, care va reprezenta cel mult 2/3 din suma veniturilor financiare din ultima perioadă contabilă;
- *Finanțarea necesităților esențiale de cheltuieli de capital ale IMM-urilor*, în dependență de justificarea investiției și valoarea adăugată pe care aceasta o va asigura veniturilor întreprinderii în vederea rambursării datoriilor.

Caracteristicile principale ale fiecărei componente ale Programului sunt următoarele:

Componenta I. Diagnostic

Această componentă include un set de tehnici complexe de analiză pentru diagnosticarea situației financiare a întreprinderii. IMM-urile sunt clasificate în 4 grupuri cu criterii de eligibilitate financiară. Raportul de diagnostic este realizat pe 5 aspecte principale ale activităților întreprinderii care pot duce la insolvență: juridic, operațiuni, vânzări și marketing, finanțe și contabilitate și management.

Componenta II. Mentorat

Această componentă va asigura un panel de profesioniști identificați, cu înaltă specializare și calificare pentru a aborda domeniile de intervenție stabilite la etapa de diagnostic (Componenta 1). Componenta are 2 etape:

Etapa 1. Servicii de consultanță și mentorat în afaceri.

Activități incluse: elaborarea măsurilor de reabilitare. Completarea serviciilor cu elaborarea strategiei și planului de afaceri conținând previziuni ale fluxurilor de numerar. Pentru IMM-urile care vor solicita finanțare, serviciile vor include elaborarea tuturor documentelor și a solicitării necesare pentru finanțare. Scopul acestei etape este de a analiza și rezolva împreună cu antreprenorul problemele sale și de a oferi instruire la locul de muncă în cele 5 domenii de intervenție.

Etapa 2. Consiliere.

Activități incluse: consiliere acordată antreprenorului în implementarea măsurilor de reabilitare și redresare a afacerii. Scopul acestei etape este de a oferi suport managerului, asigurând redresarea afacerii conform planului.

Etapa 3. Concurs pentru proiecte de investiții și finanțare nerambursabilă.

Componenta III. Finanțare

Activități incluse: negocierea finanțării și gestionarea capitalului circulant și a cheltuielilor de capital (utilaje și echipamente de bază) pentru IMM-uri. Activitățile de la această etapă vor cuprinde toate cunoștințele asigurate de serviciile de afaceri oferite anterior, și doar cererile, prezentate de IMM-urile care îndeplinesc criteriile de eligibilitate pentru a beneficia de finanțare, vor fi examinate de către Comitetul de evaluare. Fondul menționat va fi utilizat pentru a asigura reducerea expunerii la risc a tranzacțiilor de creditare și monitorizarea controlului riscurilor aferente produselor de sprijin financiar de către un organ special independent din cadrul ODIMM.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Programul a fost dezvoltat în conformitate cu recomandările și opțiunile stabilite în următoarele documente de politici:

- Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030”;
- Legea insolvenței nr. 149/2012;
- Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- Legea nr. 1/2002 a Parlamentului European cu privire la întreprinderile mici și mijlocii și a Consiliului din 22 decembrie 2002;
- Cadru de parteneriat pentru dezvoltare durabilă 2018-2022.

4. Analiza impactului opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Analiza actuală, care servește drept referință, a IMM-urilor aflate în dificultate financiară din Republica Moldova indică lipsa sprijinului tehnic și financiar necesar pentru rezolvarea problemelor lor, cu excepția măsurilor guvernamentale vizând impactul negativ asupra economiei cauzat de pandemia de COVID-19. Situația evidențiază absența unui mecanism de siguranță socială și economică pentru întreprinderile care se confruntă cu probleme financiare. Programul “A doua șansă” va umple vidul existent al serviciilor de asistență pentru IMM-urile care întâmpină dificultăți în onorarea la timp a obligațiilor de plată. Scopul general, care va rezolva toate problemele actuale, presupune modificarea legislației existente în materie de insolvență și introducerea unor proceduri simplificate pentru restructurarea IMM-urilor. În același timp, Programul va ajuta IMM-urile să evite procedurile de insolvență în instanța de judecată, asigurând acestor întreprinderi o rețea și platformă ca să își rezolve problemele la o etapă foarte timpurie, oferind doar servicii de asistență în afaceri (mentorat și consiliere). Impactul acestui Program poate fi evaluat prin numărul de locuri de muncă salvate, valoarea menținută a mijloacelor fixe și valoarea adăugată prin impozite achitate. Aceste efecte pot fi comparate cu numărul de locuri de muncă pierdute, cheltuielile bugetare aferente compensațiilor sociale pentru șomeri, scăderea cu 40% a valorii mijloacelor fixe ale IMM-urilor insolvente, valoarea pierdută a impozitelor potențiale, pe care altfel le-ar plăti aceste întreprinderi, creșterea numărului de credite neperformante ale băncilor din cauza imposibilității angajaților, care și-au pierdut locul de muncă din cauza insolvenței angajatorului, să-și deservească creditele ipotecare; insolvența în lanț a creditorilor/ furnizorilor negaranțați care nu își vor recupera creanțele de la IMM-urile insolvente.

Este evident că impactul negativ asupra economiei și societății va fi cu mult mai mare, dacă se va alege opțiunea de „a nu se întreprinde nimic”, pe când implementarea Programului “A doua șansă” va asigura o barieră de prevenire a tuturor consecințelor negative sus-menționate, având un impact major. Mai degrabă merită ca banii contribuabililor să fie cheltuiți pe finanțarea consultantilor și a mentorilor în afaceri, pentru a soluționa motivul care stă la baza dificultăților financiare actuale, decât să se plătească aceste mijloace bănești unor întreprinderi nerestructurate, fără nici un efect. Fondurile investite în acest Program vor fi recuperate prin performanța pe termen lung, menținerea locurilor de muncă și plata contribuțiilor fiscale.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la

prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea
<p>Programul “A doua șansă” se va desfășura, în regim pilot, pentru o perioadă de 3 ani, cu posibilitate de prelungire, iar pentru implementarea Programului va fi necesar un buget estimativ de 60 mil. lei.</p> <p>Activitățile din cadrul Programului vor fi desfășurate din contul și în limitele alocărilor prevăzute de bugetul de stat, inclusiv asistența financiară externă.</p> <p>În conformitate cu Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2022-2024 și Strategia sectorială de cheltuieli în domeniul dezvoltării sectorului privat pentru anii 2022-2024, pentru finanțarea implementării Programului „A doua șansă”, Ministerul Economiei a solicitat planificarea alocării mijloacelor financiare în valoare de 25 000,0 mii lei anual.</p> <p>Totodată, remarcăm că, pentru anul 2021 curent pentru implementarea Programului au fost aprobate mijloace financiare în valoare de 5 000,0 mii lei.</p> <p>Subsidiar, precizăm că similar practicii de formare/ completare a bugetelor altor programe guvernamentale implementate de ODIMM, cu resurse din contul asistenței financiare externe, rezultatele atinse din primul an de implementare a Programului vor fi prezentate partenerilor externi de dezvoltare în procesul negocierii posibilului suport pentru majorarea bugetului Programului guvernamental.</p> <p>Programul va contribui la salvarea IMM-urilor de toate tipurile (tineri antreprenori, întreprinderi nou-înființate, întreprinderi din zonele rurale, afaceri dezvoltate de femei și alte persoane defavorizate, etc.) prin facilitarea accesului la serviciile de sprijin a afacerilor și resurse financiare, instruire, consultanță și mentorat în managementul și extinderea afacerilor. Impactul va fi cuantificat în următoarele domenii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - menținerea tinerilor în țară, inclusiv în zonele rurale; - cel puțin 500 de întreprinderi salvate, din care cel puțin 30% afaceri gestionate de femei și persoane defavorizate; - salvarea și menținerea a cel puțin 4000 de locuri de muncă existente, inclusiv 30% în zonele rurale.
b ²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completînd tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta
<ol style="list-style-type: none"> 1) Instabilitatea politică; 2) Crizele economice; 3) Criza generată de pandemia de COVID-19; 4) Factorul uman (lipsa încrederii).
d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi
Nu există.
Concluzie
e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați
Conform informațiilor prezentate în secțiunea 3 lit. c).
5. Implementarea și monitorizarea
a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare
Extinderea și implementarea Programului nu necesită modificări ale cadrului juridic. În cadrul

<p>Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii este înființată o unitate care va fi responsabilă de implementarea Programului.</p>	
<p>b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea</p>	
<p>Rezultatele Programului sunt măsurabile în baza indicatorilor principali de performanță, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Demararea unei campanii de informare a publicului despre Program, cu cel puțin 10 evenimente organizate pe teritoriul Republicii Moldova; — Cel puțin 500 de IMM-uri identificate ca potențiali beneficiari și procesate prin Program; — Cel puțin 40 de consultanți în afaceri selectați și instruiți în calitate de mentori pentru IMM-uri în cadrul Programului - angajați ai ODIMM; — Cel puțin 20 de facilitatori/ contractori instruiți în privința asistenței prin mecanismul de avertizare timpurie pentru IMM-uri; — Cel puțin 50 de antreprenori, care și-au redresat și salvat cu succes IMM-urile, se vor alătura grupului de consultanți voluntari „de la egal la egal” în cadrul Programului; — Cel puțin 2 vizite de schimb de experiență organizate în țări care dispun de rețele de consultanță dezvoltate pentru Mecanismele de Avertizare Timpurie și acces la “A doua șansă”. 	
<p>c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</p>	
<p>Se preconizează că impactul estimat al implementării Programului va fi resimțit în 36 de luni de la lansarea Programului. Impactul Programului se va baza pe evaluarea rapoartelor de progres semestriale și anuale elaborate și prezentate de către ODIMM. Monitorizarea și evaluarea implementării Programului va fi efectuată, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ODIMM va coordona implementarea Programului împreună cu Ministerul Economiei pentru a atinge indicatorii scontați și a asigura complementaritatea acestuia cu alte programe de sprijin și asistență ale donatorilor; — ODIMM va întocmi și va prezenta semestrial și anual Ministerului Economiei rapoarte privind implementarea Programului și realizarea indicatorilor planificați. 	
<p>6. Consultare</p>	
<p>a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă</p>	
<ul style="list-style-type: none"> — Întreprinderile Mici și Mijlocii; — Ministerul Economiei; — Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii; — Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat (autoritate administrativă din subordinea Ministerului Finanțelor). 	
<p>b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților</p>	
<ul style="list-style-type: none"> — Colaborarea cu sectorul IMM; — Colaborarea cu administratorii insolvenței pentru IMM-uri; — Colaborarea cu Fondul de Redresare și Dezvoltare Durabilă a IMM-urilor din cadrul ODIMM în vederea asigurării sprijinului financiar pentru IMM-uri; — Participarea la evenimente dedicate antreprenorilor; — Implementarea parteneriatelor de colaborare în vederea abilitării economice a antreprenorilor. 	
<p>c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)</p>	
<p>În conformitate cu pct. 11, subpct. 21, lit. b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, Analiza impactului la proiectul hotărârii de Guvern prenotat a fost consultată cu Ministerul Finanțelor prin demersul nr. 06/2-4652 din 12.10.2021. Astfel, în temeiul demersului de răspuns a ministerului nr. 09/2-09/8915 din 26.10.2021, a fost comunicată lipsa obiectivelor și propunerilor pe marginea Analizei de impact, ce realmente denotă susținerea acesteia.</p>	
<p>Anexă</p>	
<p>Tabel pentru identificarea impacturilor</p>	

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	2		
povara administrativă	1		
fluxurile comerciale și investiționale	2		
competitivitatea afacerilor	3		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	3		
concurența pe piață	3		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	2		
cadrul instituțional al autorităților publice	3		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	1		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	2		
situația social-economică în anumite regiuni	2		
situația macroeconomică	2		
alte aspecte economice	2		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	3		
nivelul de salarizare	2		
condițiile și organizarea muncii	1		
sănătatea și securitatea muncii	1		
formarea profesională	3		
inegalitatea și distribuția veniturilor	2		
nivelul veniturilor populației	2		
nivelul sărăciei	2		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	1		
diversitatea culturală și lingvistică			
partidele politice și organizațiile civice			
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea			
modul sănătos de viață al populației			
nivelul criminalității și securității publice			
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială			
accesul și calitatea serviciilor educaționale	1		
accesul și calitatea serviciilor medicale			
accesul și calitatea serviciilor publice administrative			
nivelul și calitatea educației populației			
conservarea patrimoniului cultural			
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale			
accesul și participarea populației în activități			

sportive			
discriminarea	1		
alte aspecte sociale	1		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon			
calitatea aerului			
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen			
biodiversitatea			
flora			
fauna			
peisajele naturale			
starea și resursele solului			
producerea și reciclarea deșeurilor	2		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile			
consumul și producția durabilă			
intensitatea energetică	2		
eficiența și performanța energetică	2		
bunăstarea animalelor			
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)			
utilizarea terenurilor			
alte aspecte de mediu			

Tabelul se va completa cu punctaje de la -3 la +3, la fiecare categorie de impact și pentru fiecare opțiune analizată, unde variația dintre -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri) și variația între 1 și 3 - impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. 0 puncte reprezintă absența impactului. Valoarea atribuită corespunde intensității impactului (1 - minor, 2 - mediu, 3 - major) comparativ cu situația din opțiunea de neintervenție, comparativ cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate în acest tabel sunt descrise în mod detaliat, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în secțiunea 4 din formular, litera. b1) și, după caz, b2), cu privire la analiza impactului opțiunilor.

MD-2005, mun.Chișinău, str.Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel.(022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

26 octombrie 2021 nr. 09/2-09/8915

La nr. 06/2-4652 din 12.10.2021

Ministerul Economiei

La solicitarea Ministerului Economiei nr.06/2-4652 din 12 octombrie 2021 privind examinarea Analizei de impact asupra proiectului hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Programului "A Doua Șansă", Ministerul Finanțelor, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.

Potrivit propunerilor pentru Cadrul bugetar pe termen mediu 2022-2024 prezentate de către Ministerului Economiei, pentru *Programul "A Doua Șansă"* sunt planificate mijloace financiare în sumă de 4.000,0 mii lei pentru anul 2022. Totodată, suplimentar au fost solicitate mijloace în sumă de 21.000,0 mii lei pentru anul 2022 și pentru anii 2023-2024 a câte 25.000,0 mii lei.

În acest context, menționăm că CBTM 2022-2024 este în proces de definitivare, respectiv, solicitările suplimentare urmează a fi examinate și acceptate în dependență de prioritățile de politici sectoriale și de cadrul de resurse disponibil pentru anii 2022-2024.

Ministru

Dumitru BUDIANSCHI

Nr. 06/2-5205 din 13.12.2021

Cancelaria de Stat

Urmare demersului Cancelariei de Stat nr. 18-23-382-8934 din 15 noiembrie 2021, Ministerul Economiei transmite repetat spre examinare în ședința secretarilor generali, proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului „A doua șansă”. (număr unic 491/ME/2021).

Cerere

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului „A doua șansă”
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Economiei în comun cu Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii
3.	Justificarea depunerii cererii	<p>Programul „A doua șansă” este un program de stat de sprijinire a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) și a dezvoltării acestora pentru a rezista la crize, elaborat în conformitate cu Legea insolvenței nr. 149/2012 și în temeiul art. 11 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.</p> <p>Programul reprezintă un complex de activități și servicii destinate dezvoltării cunoștințelor în procesul de salvare a activității antreprenoriale prin insolvență, dedicat IMM-urilor în dificultate prin utilizarea instrumentelor de avertizare timpurie pentru prevenirea falimentului.</p> <p>Scopul Programului „A doua șansă” este să ofere acces IMM-urilor la serviciile de sprijin pentru afaceri (consultanță, mentorat și consiliere), pentru a îmbunătăți abilitățile antreprenorilor și a ajuta întreprinderile respective să-și rezolve la timp problemele financiare și să evite insolvența.</p> <p>Programul „A doua șansă” pentru IMM-urile în criză va oferi asistență antreprenorilor prin următoarele forme de suport:</p>

		<ul style="list-style-type: none">- Suport informațional, consultativ și de sensibilizare publică a tuturor IMM-urilor din țară, cu privire la beneficiile pe care le pot obține dacă aplică la Program;- Voucher pentru accesarea serviciilor profesionale de consultanță, mentorat și consiliere;- Finanțare pentru capitalul circulant al IMM-urilor, care va reprezenta cel mult 2/3 din suma veniturilor financiare din ultima perioadă contabilă;- Finanțarea necesităților esențiale de cheltuieli de capital ale IMM-urilor, în dependență de justificarea investiției și valoarea adăugată pe care aceasta o va asigura veniturilor întreprinderii în vederea rambursării datoriilor.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Justiției; Ministerul Finanțelor; Centrul Național Anticorupție.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	3 zile lucrătoare
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Dna Cristina Lupea, consultant principal din cadrul Secției politice de dezvoltare a IMM-urilor și comerț, tel. 022-250-613, e-mail: cristina.lupea@me.gov.md
7.	Anexe	1. Proiectul hotărârii de Guvern - 16 file; 2. Nota informativă - 5 file; 3. Analiza impactului - 9 file; 4. Avizul Ministerului Finanțelor (nr. 09/2-09/8915 din 26.10.2021) - 1 filă.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	

Ministru

Sergiu GAIBU